

[Flygaard]

hvor vi er enige med regeringen og forligspartierne, og hvor vi på et enkelt lille punkt ikke helt deler deres opfattelse.

Iværksættelse af FNs forskellige »år« ligger vist ikke umiddelbart for dansk mentalitet. Men i lande, hvor der ikke gøres så meget for de forskellige befolkningsminoriteter, betyder det nok alligevel, at der gøres en ekstra indsats. FN siger, at man har besluttet handicapåret, således at regeringer, organisationer og grupper af enkeltpersoner rundt i verden i forening kan øge bestræbelserne for hos alle borgere at skabe forståelse for de særlige vanskeligheder, mennesker med syns- og høreskader har, for ikke at tale om de vanskeligheder, mennesker med fysiske og psykiske handicap har, en forståelse, der gerne skulle munde ud i et krav om, at alle handicappede som deres menneskeret får passende pleje, hvis de er hjælpeløse, uddannelse og mulighed for at deltage i samfundslivet. Handicappede bør ikke udskilles som en særskilt gruppe, men betragtes som almindelige borgere med specielle vanskeligheder.

FNs særorganisationer har beskæftiget sig meget med handicapsspørgsmålet; UNESCO påpeger betydningen af uddannelse. Man kan være nødt til at give handicappede en speciel uddannelse med det formål at integrere dem i det almindelige uddannelsessystem og gøre dem til borgere så vidt muligt på lige fod med andre.

Vi kan synes, at vi har problemer herhjemme, men på verdensbasis er der tale om, at 100 millioner børn på grund af manglende, forkert eller utilstrækkelig ernæring dør, får hjerneskader eller andre psykiske eller fysiske mangler. Ganske vist tilføjes det derefter, at forebyggelse, tidlig opdagelse og indgriben kan indskrænke antallet af handicappede med 50 pct. Det må give hele verden anledning til visse spekulationer.

Når vi vender tilbage til det hjemlige og det helt konkrete, er der nogle forhold, som retsforbundet gerne vil medvirke til at få bragt i orden. Hertil hører bl.a. at udvirke betaling over bistandsloven til sekretærhjælp til færdiguddannede blinde. Det synes både grusomt og uøkonomisk at undlade dette, når der dog er givet hjælp til uddannelsen; undladelse af sekretærhjælpen kan betyde, at den blinde ikke kan få job. Vi synes, at man undertiden prioriterer lidt kortsigtet.

Et andet forhold gælder normering og lønning af personalet på åndssvageinstitutionerne. Det ville synes rimeligt, om pasning af og arbejde med åndssvage, hvor der kræves meget af personalet både i fysisk og i psykisk henseende, og som er så afgørende for en tålelig tilværelse for de åndssvage, måske blev lidt bedre betalt. Det er ikke mærkeligt, at personalet i Svaneparken atter har varslet strejke fra den 1. april. Retsforbundet vil ikke undlade at tale for, at dette forhold bringes i orden – og gerne snarest.

Samtlige folketingsmedlemmer bør gå hen og se Lone Hertz' film »Tomas, et barn du ikke kan nå«. Vi må og skal finde frem til at behandle åndssvage helt anderledes. Der er fra politikeres side talt meget derom i de sidste 20 år, men vi er langt fra nået derhen, hvor vi skal nå: til mindre institutioner med tilstrækkeligt personale, bedre uddannelse, større chance for integrering, hvor dette er muligt, og det vil være i langt flere tilfælde, end man nu tror muligt.

Byretsdommer H. Kallehauge, der er formand for arbejdsudvalget for det alternative handicapår, siger i en udmærket kronik i Politiken: »de handicappedes plads er overalt«. Hvordan det skal ske, får man et indtryk af ved at læse det udførlige program, som arbejdsudvalget for det alternative handicapår har udarbejdet.

Det er vort håb, at regeringen vil bidrage til, at flest muligt af disse planer kan gennemføres, fordi det jo netop er så væsentligt, at de handicappede og deres organisationer er med til at vise, hvor det er allervæsentligst at sætte ind.

Jeg vil gerne i tilslutning til den 14. verdenskongres, der blev holdt i Winnipeg i Canada af Rehabilitation International, komme med nogle bemærkninger om det problem, vi har til debat i dag. Det var jo således, at et charter eller en programerklæring for handicapområdet i 1980'erne var et af hovedemnerne for diskussionen på denne verdenskongres, og jeg synes, at de målsætninger, som charteret nåede frem til, koncentreret i 4 målsætninger, egentlig siger noget meget centralt.

For det første, at enhver nation iværksætter et program, der skal forebygge så mange skader som muligt og sikre, at de nødvendige oplysninger om forebyggelse når ud til alle. For det andet at sikre, at hver eneste person